

Đ i l p Mi n Đ i n ch a tìm ra chi n l c chung

*Lãnh đ i l p Aung San Suu Kyi i l k n m phong trào dân ch 1988.
REUTERS/Soe Zeya Tun*

M y ngày qua, ph ng Tây không ng ng hoan nghênh quá trình c i cách t i Mi n Đ i n.

Ngo i tr ng M , Anh và Pháp đã l n l c đ n đ t n c này đ ng h bà Aung San Suu Kyi, ng i đ c xem là bi u t ng c a phe đ i l p.

Th nh ng, tr c chính sách c i t c a chính ph , phe đ i l p v n ch a tìm đ c ti ng nói chung. Nh t báo Le Monde có bài phân tích : « Đ i l p Mi n Đ i n đang trong giai đ o n tìm ki m sách l c ».

Le Monde cho r ng, sau m t lo t c i cách quan tr ng v a qua i Mi n Đ i n, th gi i có th bi t nhi u h n v đ t n c này, t c không ch đ ng l i i hình nh bà Aung San Suu Kyi, mà gi đây có th ti p c n v i nhi u nhà chính tr khác. Qua đó, th gi i s hi u rõ h n s ph c t p trong hàng ngũ phe đ i l p.

Tr c nh ng đ ng thái m c a c a chính ph , bà Aung San Suu Kyi cho bi t, bà r t tin t ng vào quy t tâm c i cách c a ông Thein Sein, tin t ng r ng ông này s gi đúng l i h a là đ a đ t n c ti n đ n n dân ch . Bà cũng cho bi t s n sàng tham gia chính ph , sau cu c b u c

quố c hữ i vào đầ u tháng 4 tũ i.

Giữ i thích vồ nhồ ng đầ ng thái xích lữ i gồ n chính phồ cồ a Đầ ng Liên đoàn quố c gia dân chồ (LND), bà nói, chỉồ n lữ c đầ i thoồ i vồ i chính phồ cồ a đầ ng bà không phồ i là chuyồ n mồ i đây, mà đã tồ lâu, đầ ng bà luôn có chồ trồ ng đầ i thoồ i vồ i chính phồ .

Bà đánh giá cao vai trò cồ a ông Thein Sein trong nhồ ng tồ n triồ n cồ a quá trình cồ i cách hiồ n tồ i. Nói vồ lữ nh trồ ng phồ t kinh tồ cồ a Mồ và Châu Âu, bà Aung San Suu Kyi và LND cho rồ ng, vồ n đầ không nên gồ p gáp, cồ n phồ i chồ vài năm nồ a.

Theo Le Monde, bà Aung San Suu Kyi đang ra sồ c thúc đầ y cho quá trình liên minh giồ a đầ ng bà và chính phồ , và cho chỉồ n lữ c theo đầ ng lữ i đầ i thoồ i.

Trong khi đó, thành phồ n dân tồ c thiồ u sồ và mồ t vài đầ ng đầ i lữ p khác lữ i cho rồ ng, cồ n phồ i thoát khồ i lữ nh trồ ng phồ t này càng nhanh càng tồ t.

Liên quan đầ n cuồ c bầ u cồ quố c hữ i vào ngày 01 tháng 4 tũ i, Đầ ng LND và bà San Suu Kyi cho rồ ng, truyồ n thông đầ a phồ ng, các đầ ng viên LND và nhồ ng nhà ngoồ i giao nồ c ngoà i có mồ t tồ i Miồ n Đầ n, đã đầ đầ giám sát bầ u cồ . Trong khi đó, có đầ ng đầ i lữ p khác lữ i muồ n có quan sát viên quố c tồ đầ đầ mồ o cho bầ u cồ đầ c công bồ ng.

Le Monde còn cho biồ t, ngay cồ trong lòng đầ ng LND cũng tồ n tồ i nhồ ng bầ t đầ ng. Tồ báo nhồ c lữ i, hữ i tháng 5 năm 2010, ông Khin Maung Swe đã rút khồ i đầ ng LND đầ phồ n đầ i chính sách tồ y chay bầ u cồ cồ a đầ ng này. Sau đó, ông đã thành lữ p đầ ng Lữ c lữ ng dân chồ quố c gia, sau đó đầ ng này trồ thành đầ ng đầ i lữ p chính trong chính phồ Miồ n Đầ n.

Nhồ ng ngồ i còn lữ i trong LND chồ trích ông Muang Swe là « kồ phồ n bồ i ». Ông đã bày tồ vồ i báo Le Monde : « Chúng tôi đã giữ vai trò đáng kồ trong tồ n trồ i cồ i tồ hiồ n tồ i, nhồ ng LND lữ i không thồ a nhồ n ». Ông cho biồ t, thồ t khó có cồ may đầ i thoồ i giồ a đầ ng cồ a ông và đầ ng LND.

Nhồ vồ y, đầ n hiồ n tồ i bầ t đầ ng luôn tồ n tồ i trong hàng ngũ đầ i lữ p, đầ n mồ c mà bà Aung San Suu Kyi cũng phồ i thồ t lên : « Bầ t đầ ng hiồ n diồ n khồ p nồ i ».

Trung Quố c dùng chiêu bài kinh tồ đầ ng hồ tồ ng thồ ng Đài Loan

Ông Mã Anh Cồ u, ngồ i đầ c xem là có chính sách thân Bồ c Kinh, đã chính thồ c tái đầ c cồ tồ ng thồ ng vồ i hồ n 51% sồ phồ u vào hôm thồ bồ y, ngày 14/1/2012.

Nhồ t báo Le Monde hôm nay quan tâm đầ n sồ kiồ n này vồ i bài viồ t mang dòng tồ a mồ a mai : « Sồ tái đầ c cồ cồ a ông Mã Anh Cồ u làm thồ a lòng Bồ c kinh ».

Trong nhiồ m kồ đầ u, ông Mã Anh Cồ u đã có chính sách xích lữ i gồ n vồ i Trung Quố c. Quan hồ

gi a hai n c không ng ng đ c c i thi n, nh t là trong lĩnh v c kinh t . T báo cho bi t, th i gian t i h a h n s có nhi u ti n tri n trong lĩnh v c văn hóa, giáo d c theo ki u đ c khu hành chính H ng Kong.

Đánh giá v chi n th ng c a ông Mã, Le Monde đ c bi t chú ý đ n s h u thu n c a B c Kinh. T báo cho bi t, chính tâm lí lo s Trung Qu c tr thù kinh t n u ông Mã th t c đã khi n cho ông này chi n th ng. M t c tri ph n đ i Mã Anh C u cho bi t, trong th i gian b u c , ng i ta đã loan tin cho r ng, s có h u qu x u n u nh th a thu n khung v t do giao d ch đ c ký vào năm 2010 b đ t v n đ .

M t chuyên gia chính tr c ũng nh n m nh đ n tâm lí lo ng i m t n đ nh c a c tri trong tr ng h p Mã Anh C u b đánh b i. Chuyên gia này cho bi t : « Ng i ta lo ng i Trung Qu c s tr nên ít r ng l ng v i Đài Loan h n n u ông Mã b th t c ». Chuyên gia này c ũng đ phóng, đ i s c ép c a Trung Qu c, s p t i có th t ng th ng Mã Anh C u s v t qua nh ng th ng th o ch mang màu s c kinh t đ đ c p đ n nh ng ch đ chính tr .

Theo Le Monde, ngay c t Hoàn C u Th i Báo c a Trung Qu c c ũng không ng n ng i tuyên b : « Hoa L c và Đài Loan tr c h t có th s tính đ n chuy n ký k t hi p c hòa bình. Đi u đó có ý nghĩa r t quan tr ng đ i v i Đài Loan ...Và ông Mã Anh C u ph i có can đ m và khôn ngoan đ th c hi n b c đi này trong nhi m k th hai ».

□

Cam B t : ti n trình xét x Khe Me Đ dài lê thê

Liên quan đ n quá trình xét x ba c u lãnh đ o Kh Me Đ t i Cam B t, nh t báo Công Giáo La Croix có bài : « Phnom Penh, xét x ch m ch p và r i r m ».

Ba b cáo là ba nh n v t c m cán c a ch đ Kh Me Đ : Nuon Chea đ c xem là nh n v t s 2 c a ch đ Pol Pot, Khieu Samphan nguyên là c u ch t ch n c c a ch đ Kh Me Đ , và Ieng Sary nguyên là b tr ng b ngo i giao.

T báo cho bi t, tr c tòa án, ba ng i này h u nh đ c chi m di n đ n. H t ra gi o ho t, nghênh ngang. Trong khi đó, quan tòa i thi u c ng r n, mà ch chăm chăm « ve vu t » đ cho h h p tác.

V ph n mình, phía nguyên cáo c ũng không t ra quy t li t, mà có v nh bi ng nói. T báo cho bi t : « Do tu i cao, do s h i, và do th ng b ng t l i b i các câu h i đ c đ t ra tr c tòa, r t cu c h đã không đóng góp đ c gì cho quá trình tranh lu n ».

Phiên tòa xét x ba nh n v t này đ c m màn t ngày 21/11 năm ngoái. Trong giai đ n đ u, phiên tòa ch t p trung vào xem xét h s v s hình thành ch đ Kh Me Đ và chính sách di dân c ng ch c a chính quy n Pol Pot. Giai đ n này có th m t đ n 1 năm r i.

Tá báo lo ngái : « Không chác ráng nháng ván đá cát lỗi, nhá các trái tra tán, chính sách điát cháng đái vái mát vài dán tác thiáu sá và sá thanh tráng chính trá trong nái bá chá đá Pol Pot, sá đá cáp đá cáp. Trong khi đá, thái gian lái cáp bách, bái ba bá cáo tuái đáu vát tá bắt tuán.

Mát lo ngái khác là viác tòa án quác tá đác trách này sá dám cho táng đát mát vài đái táng thuác đián tình nghi. Phía công tá đá yêu cáu cho bát giam Sou Met, nguyên tá lánh không quân, và Meas Muth, nguyên tá lánh hái quân, vì cho ráng hai ngángái này có thá có liên quan đán cái chát cáa hàng chác ngàn ngángái.

Thá nháng, La Croix cay đáng : « Nháng ká tình nghi có thá cao gái mà ngá », bái há đá cá chính phá Cam Bát che chá. Thá táng Hunsen đá tuyên bá, sau khi phiên tòa này kát thúc, sá không cho phép đián ra bát cá mát phiên tòa táng tá nào khác.

La Croix còn cho biát, chính phá Cam Bát đá có đáng thái cá tình trái hoãn phiên tòa khi gây khó khăn cho mát thám phán quác tá đán tham đá phiên tòa. Đái đián cáa Tá chác Nhân quyán tái Cam Bát nhán đánh : « Cuác điáu tra càng chám trá, chính phá Cam Bát càng có thái gian đá làm cho há sá này bá chìm xuáng ».

□

Chá đá Assad biát lái đáng sá chia rá cáa phe nái đáy

Đá 10 tháng trôi qua ká tá ngày ngángái dân Syria xuáng đáng phán đái Assad, chính phá Assad ván đáng kiám soát tình hình.

Vì sao chính phá này cháa sáp đá giáng nhá Tunisia hay Ai Cáp ? Le Figaro đáng bài giái đáp cáa phóng viên ká cáu Georges Malbrunot.

Đáu tiên, tác giá cho ráng, ông Assad còn đáng sá ngángái há cáa các tác ngángái thiáu sá thuác giáo phái Alawi (mát nhánh cáa dòng Shia) - tôn giáo cáa ông Assad, cáng đáng Công Giáo, và các tác ngángái thiáu sá nháng ngángái Druze hay ngángái Kurd (ngángái Cuác). áng tính lác láng này chỉ mát đán 25% dân sá.

Bên cánh đá còn có sá ngángái há cáa 2,5 triáu đáng viên đáng Baath cám quyán, và cáa nhiáu đái tháng gia á Damas và Alep (thành phá lán thá hai sau Damas).

Nhá váy, táng cáng, có đán trên đái 50% dân sá ngángái há chá đá Assad. Lác láng này có thá giúp cho ông Assad thành công trong cuác tráng cáu dân ý vá chính sách cái tá cáa ông đáng tá chác vào tháng 3 tái.

Nói vá Liên Đoàn á Ráp, tác giá nhán đánh, dù biát các quan sát viên bá pháng Tây chá trích và sá làm viác không hiáu quá, nháng Liên Đoàn này ván cá há đán Syria đá thá ván may, và

Cåt yåu là đä tránh bä mät uy tän. Viäc đó vô tình läi phù häp väi tänh toán cäa chính phä Assad : kéo dài thäi gian đän cuäi thäng 3, khi äy « näc đäng minh » Iraq sä thay thä « näc kä thù Qatar » giä ghä lãnh đäo luân phiên Liên Đoàn ä Räp.

Dù ông Assad bä nhiäu näc chä träch, nhäng hiän ông vän có Nga luôn sát cánh hä trä.

Thêm vào đó, nhiäu näc trong khu väc vän còn chäa kiên quyät vä các biän pháp träng phät Syria. Trong khi đó, näu bä phäng Tây cäm vän đäu häa, Syria vän còn có thä träng Iran. Hän näa, näu có träng phät kinh tä, thì chä có ngäi bänh dân chäu thiät, còn giäi đäi gia thân chä đä thì chäng hä chi.

Mät đäi m träng yåu nhät có läi cho ông Assad mà tác giä nhän mänh, đó là viäc phe đäi läp bä chia rä sâu säc.

Chính ngäi trong phe näi đäy còn thäa nhän : « Chúng tôi bä chia rä sâu säc ». Sä chia rä này gây änh häng xäu đän uy tän cäa hä so väi ông Assad đäi väi ngäi dân Syria, thäm chí cä väi thä hä thanh niên näi đäy.

Chính quyän Assad còn biät läi đäng viäc phe đäi läp kêu gäi sä giúp đä tä näc ngoài khi cho räng, phe đäi läp phäc vä cho läi ích cäa ngoäi bang.

Trong häu träng, Nga vän ra säc vän đäng hành lang theo häng cho ông Assad đäc täi vä đän khi hät nhiäm kì.

Cuäi cùng tác giä kät luän : Vä mät chính trä, chä đä Assad đã chät đäng, nhäng hiän không ai biät đäc khi nào nó mäi ngã xuäng.